

РЕЦЕНЗІЯ

зовнішнього стейкхолдера «Управління державної служби якості освіти в Івано-Франківській області» на освітньо-професійну програму «Українська мова та література» підготовки бакалаврів зі спеціальності 014 Середня освіта галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Пріоритетним завданням сучасних освітніх провайдерів є створення сприятливих умов для підготовки висококваліфікованих кадрів відповідних галузей. Адже їх діяльність забезпечуватиме формування потужного професійного ресурсу задля вирішення складних суспільних проблем. І чи не найпродуктивнішим тут постає шлях інноваційних науково-теоретичних підходів та практичних реалізацій як масштабних проєктів, так і конкретних фахових заходів, індивідуальних якісних послуг, командних дій і рішень тощо.

Власне, до цього спонукає освітньо-професійна програма «Українська мова та література» підготовки бакалаврів зі спеціальності 014 Середня освіта в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Якщо оцінювати запропоновану для рецензування програму з таких позицій, то можемо з певністю сказати, що вона покликана забезпечувати підготовку висококваліфікованих педагогічних кадрів для середньої освіти. Її стратегія й організація, конкретні цілі, задачі і компетентності спрямовані на формування ерудованого педагога, який в сучасному освітньому просторі здатний до конкурентоспроможності, до швидкого адаптування в різноманітних обставинах та умовах, назагал до постійного самовдосконалення як спеціаліста та особистості. Відтак можемо стверджувати, рецензована програма належно продумана й усебічно аргументована як у змістовій частині, так і в її структурі.

Мене як заступника начальника управління Державної служби якості освіти в Івано-Франківській області, звичайно, насамперед цікавлять механізми підвищення якості підготовки фахівця з української мови та літератури. У програмі доволі успішно зафіксовані новаторські підходи (через систему нормативних курсів, курсів за вибором студента) у визначенні компетентності, у методичному забезпеченні кожного навчального предмета, у тісному поєднанні здобутих фахових знань з практичною роботою майбутніх освітянських кадрів. І ще на одне мені хотілося б звернути увагу: кожний складник освітньо-професійної програми її розробниками приведений у відповідність до чинних нормативних документів МОН України. Водночас професорсько-викладацькі склади кафедри української мови та кафедри української літератури відзначаються нестандартним творчим мисленням, креативністю, що й позначилася по суті на всіх складниках освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів філології з орієнтацією на середню освіту (свідченням цього є програми з окремих мовознавчих і літературознавчих дисциплін,

предметів вільного вибору студента). Усі вони належно продумані, добротні, структуровані.

Висновок: рецензована освітньо-професійна програма «Українська мова та література» підготовки бакалавра зі спеціальності 014 Середня освіта галузь знань 01 Освіта / Педагогіка факультету філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за своїми базовими параметрами відповідає нормам вищої освіти України з вказаної спеціальності і дозволяє рекомендувати її до впровадження.

Заступник начальника управління-
начальник відділу інституційного
аудиту управління Державної служби
якості освіти в Івано-Франківській області

 Любов КАСІАН

ВІДГУК
зовнішнього рецензента на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література)»
другого (магістерського) рівня
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізація А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Мета рецензованої програми — підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, які володіють глибокими професійними компетентностями для розв'язання складних спеціалізованих і науково-дослідницьких завдань у сфері середньої освіти. Випускники цієї програми повинні бути здатними до інноваційної діяльності, до безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.

ОПП передбачає підготовку кваліфікованого конкурентоздатного фахівця – учителя української мови і літератури, який ґрунтовно володіє теоретичною базою фахових дисциплін у галузях української філології, методики викладання української мови і літератури, педагогіки середньої освіти, методології наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями, а також здатний до творчої та науково-педагогічної діяльності, постійної самоосвіти та самовдосконалення.

Особливістю освітньо-професійної програми є її практико-орієнтоване спрямування на підготовку майбутніх фахівців до роботи в закладах загальної середньої освіти з урахуванням регіональних особливостей етнолінгвістичного середовища. Програма також акцентує увагу на розвитку мовної особистості здобувачів освіти через використання системи регіональних лінгвокультурних засобів, що стали предметом багаторічних наукових досліджень кафедр української мови та української літератури.

Освітня програма спрямована на формування у здобувачів вищої освіти універсальних навичок soft skills упродовж усього періоду навчання. Зокрема, йдеться про розвиток когнітивної гнучкості, ораторських та комунікативних здібностей, креативності, критичного мислення, вміння працювати в команді тощо.

Навчальні дисципліни за вибором студента вільно обираються з університетського каталогу, чим забезпечена реалізацію принципу студентоцентрированої освіти в межах особистісно орієнтованої професійної підготовки. Важливо зазначити, що зміст і перелік вибірових дисциплін періодично оновлюються.

Реалізацію освітньо-професійної програми забезпечують науково-педагогічні працівники, які мають відповідну академічну і професійну кваліфікацію за спеціальністю, відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються. Науково-педагогічні працівники, задіяні в реалізації освітньо-професійної програми, постійно підвищують рівень педагогічної майстерності шляхом участі в різних формах професійного розвитку як в Україні, так і за кордоном. Це включає наукові стажування, участь у програмах академічної мобільності, грантових проєктах, а також залучення до неформальної та інформальної освіти (зокрема самоосвіти), експертної та проєктної діяльності.

До реалізації освітньо-професійної програми також залучаються гостьові лектори, представники роботодавців та вчителі-практики, що сприяє поєднанню теоретичної підготовки з практичним досвідом.

Рецензована освітньо-професійна програма відповідає вимогам, поставленим до такого типу документів, має комплексний і цілісний підхід до підготовки кваліфікованого магістра, тому може бути рекомендована для реалізації в освітньому процесі.

Доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри мовознавства
Івано-Франківського національного
медичного університету

Світлана ЛУЦАК

ВІДГУК
зовнішнього рецензента на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література)»
другого (магістерського) рівня
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізація А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Підготовка висококваліфікованих сучасних учителів української мови і літератури для закладів загальної середньої освіти, здатних професійно розв'язувати складні педагогічні завдання, творчо реагувати на виклики часу, зокрема ті, що зумовлені умовами воєнного стану, є важливою умовою розвитку українського суспільства. Саме на це спрямована запропонована освітньо-професійна програма, структура якої передбачає комплексну фахову підготовку, що охоплює педагогічні, літературознавчі та мовознавчі компоненти. Вона зорієнтована на забезпечення якісного викладання української мови і літератури з урахуванням освітніх потреб учнів, тенденцій розвитку освіти та суспільного запиту.

Зміст освітніх компонентів програми забезпечує досягнення чітко визначених програмних результатів навчання та формування необхідних фахових компетентностей. Структурно-логічна модель навчання демонструє узгодженість і наступність усіх курсів, які спрямовані на цілісну й якісну підготовку майбутнього вчителя, вдале поєднання теорії та практики з використанням сучасних інформаційних технологій.

Ця програма покликана забезпечувати підготовку висококваліфікованих педагогічних кадрів для середньої освіти. Її стратегія, організація, компетентності спрямовані на формування ерудованого фахівця-філолога, який у сучасному освітньому просторі конкурентноспроможний, здатний швидко адаптовуватися до різноманітних обставин та умов. Набуті знання, вміння та навички дадуть змогу випускникам креативно та нестандартно підходити до вирішення професійних завдань, фахово розробляти навчальних заняття з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Програма спрямована на формування ґрунтовних знань з філологічних, психолого-педагогічних дисциплін і методики викладання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти з урахуванням сучасних освітніх тенденцій і технологій. Вона передбачає засвоєння методології педагогічних досліджень, особливо в рамках виробничої (педагогічної) практики. ОПП формує магістрів з філологічним типом мислення, які не лише опановують наявні знання, а й здатні творчо їх переосмислювати та продукувати нові ідеї, спираючись на сучасні досягнення науки, інноваційні підходи та потреби освітнього середовища.

Досягнення програмних результатів навчання забезпечується завдяки поєднанню обов'язкових і вибіткових освітніх компонентів. Система вибіткових дисциплін є динамічною та постійно оновлюється з урахуванням потреб та вимог суспільства, розвитку філологічної та педагогічної науки, потреб ринку праці, рекомендацій стейкхолдерів, побажань здобувачів освіти.

Таким чином, освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)» другого (магістерського) рівня, що реалізується у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, відповідає сучасним вимогам, викликам часу та очікуванням освітньої спільноти. Програму можна вважати актуальною, перспективною та такою, що заслуговує на впровадження.

Рецензент:

керівник Центру
науково-освітнього партнерства
і мережевої взаємодії
Сумського державного
педагогічного університету
імені А. С. Макаренка,
доктор педагогічних наук, професор

О. М. Семенов О. М. Семенов

ВІДГУК
зовнішнього рецензента на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література)»
другого (магістерського) рівня у
Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Рецензована освітньо-професійна програма була розроблена досвідченими науково-педагогічними працівниками Факультету філології, які мають неабиякий досвід педагогічної та наукової діяльності. Розробниками була чітко визначена мета, завдання, професійні компетентності, а також програмні результати навчання, що узгоджуються із сучасними потребами українського суспільства та вимогами ринку праці.

Структурно-логічна модель програми демонструє цілісність і взаємозв'язок усіх освітніх компонентів, спрямованих на якісну підготовку майбутніх учителів української мови і літератури.

Важливо зазначити, що ОПП передбачає формування глибоких знань з педагогіки, мовознавства, літературознавства та психології у поєднанні теорії з практикою. Завдяки цьому, студенти можуть опанувати методику викладання української мови та літератури, засвоїти основи наукової роботи, методологію досліджень, а також впевненіше почуватися в роботі з сучасними інформаційними технологіями, необхідними для професійної діяльності.

Особлива увага приділяється розвитку здатності самостійно вирішувати професійні завдання, проектувати й організовувати освітній процес, враховувати індивідуально-психологічні особливості учнів та діяти відповідно до принципів педагогічної етики.

Програма також сприяє формуванню критичного мислення, міжособистісної взаємодії, командної роботи, здатності до самовдосконалення та самоосвіти впродовж життя, толерантного ставлення до різноманіття та ефективного вирішення професійних ситуацій.

Досягнення програмних результатів забезпечується як через обов'язкові навчальні дисципліни, так і за рахунок вибіркових курсів, серед яких особливе місце займають ті, що репрезентують регіональний компонент.

Колектив авторів освітньо-професійної програми свідомий того, що процес навчання має бути дієвим, інтенсивним і продуктивним, спрямованим на розвиток здібностей мислити, пізнавати тонкощі роботи педагога, забезпечувати активну самостійну освітню діяльність студентів в опануванні теорії й практики, формуванні загальних та фахових компетентностей.

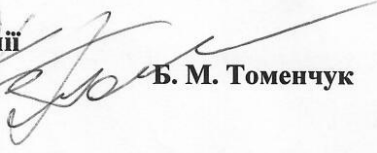
Загалом організація рецензованої програми спрямована на формування зрілого, конкурентноспроможного вчителя, що готовий адаптовуватися до змін, продиктованих часом та умовами війни, вчителя сучасного, активного, який вміє враховувати потреби учнів, зацікавити їх, надихати і вести за собою.

Таким чином, освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)» другого (магістерського) рівня, запропонована Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника, відповідає сучасним освітнім вимогам, враховує актуальні наукові та регіональні потреби й може бути рекомендована до впровадження.

Рецензент:

директор

**Івано-Франківського регіонального
центру оцінювання якості освіти,
почесний доктор Національної академії
педагогічних наук**

Б. М. Томенчук

ВІДГУК
зовнішнього рецензента на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література)»
другого (магістерського) рівня
за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізація А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Метою освітньо-професійної програми є підготовка сучасних вчителів української мови і літератури закладу загальної середньої освіти, здатних фахово розв'язувати складні професійні завдання та гідно приймати виклики, зумовлені війною.

Структура програми передбачає комплексну підготовку фахівця, який здатен якісно викладати українську мову та літературу в закладах загальної середньої освіти з урахуванням потреб здобувачів середньої освіти та вимог часу. Освітні компоненти ОП дозволяють досягнути програмних результатів навчання і сформувати необхідні фахові компетентності в майбутніх вчителів української мови і літератури. Структурно-логічна схема засвідчує, що всі ОК програми спрямовані на якісну підготовку фахівців, які володіють ґрунтовними знання з педагогічних, мовних, літературних дисциплін. Під час навчання здобувачі освіти опановують ґрунтовні теоретичні знання та активно застосовують їх на практиці, що сприяє глибшому засвоєнню методики викладання української мови та літератури, оволодінню основами наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій. Набуті знання, вміння та навички дають змогу майбутнім учителям творчо підходити до вирішення професійних завдань, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів, а також діяти відповідно до норм професійної етики та педагогічної культури.

Досягнення програмних результатів навчання забезпечується через вивчення базових та вибіркового дисциплін, серед яких передбачено курси з виразним регіональним спрямуванням.

Перелік і зміст вибіркового курсів регулярно оновлюються з урахуванням сучасних тенденцій розвитку філологічної науки, змін та реформ у системі середньої освіти, потреб ринку праці та регіонального розвитку, побажань стейкхолдерів, академічної спільноти та самих студентів. Це дозволяє зробити

програму гнучкою, актуальною та здатною відповідати на виклики сучасної освітньої і професійної реальності.

Освітня програма спрямована на формування у здобувачів вищої освіти універсальних soft skills, а серед ключових навичок – когнітивна гнучкість, ораторські та комунікативні здібності, креативність, критичне мислення, здатність до ефективної командної роботи тощо.

Вільний вибір навчальних дисциплін забезпечує реалізацію принципів студентоцентрированої освіти та особистісно орієнтованого підходу до професійної підготовки. Такий підхід сприяє формуванню індивідуальних освітніх траєкторій відповідно до інтересів, професійних орієнтирів і потреб здобувачів освіти.

Отже, освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)» другого (магістерського) рівня в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відповідає вимогам та потребам сучасної освіти, її можна рекомендувати до впровадження.

Доцент кафедри української філології
Закладу вищої освіти «Університет
Короля Данила», к. філол. н.

Володимир ЯСЛИК

